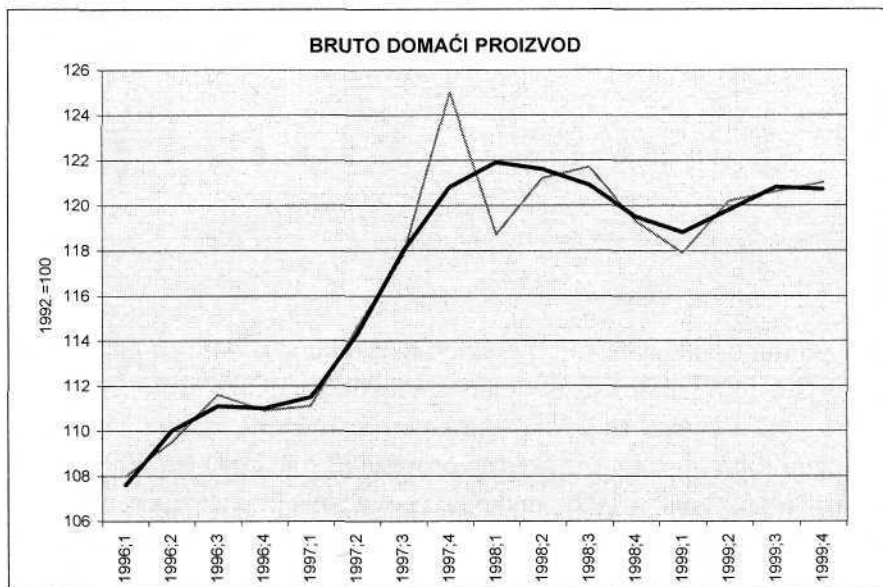
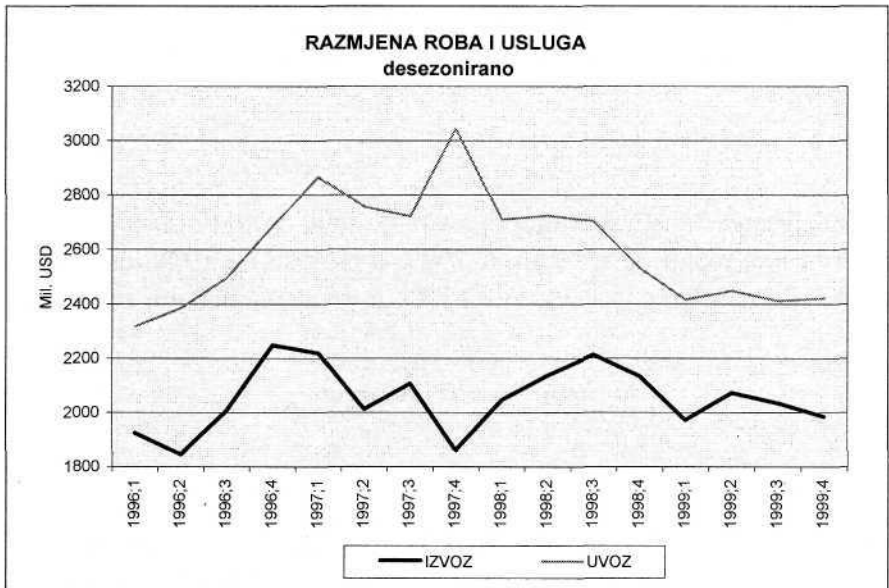

I. REKAPITULACIJA

Unatoč blagom rastu u drugoj polovini godine, bruto domaći proizvod u Hrvatskoj realno je smanjen u 1999. u odnosu na 1998. godinu za 0.3% (nominalno je povećan za 3.7%, uz implicitni deflator od 4.0%).

Pri istodobnom smanjenju realne vrijednosti neto uvoza roba i usluga izraženih u nacionalnoj valuti za 18.2% (smanjenju izvoza za 0.2% i uvoza za 3.9%) i po toj osnovi smanjenju njegovog udjela u bruto domaćem proizvodu sa 9.0 na 7.4%, ukupno raspoloživa sredstva za finalnu potrošnju smanjena su u 1999. godini za 2.1%, a (uz povećanje zaliha gotovih proizvoda) efektivna potrošnja realno je smanjena za 3.0%. Toliko iznosi i pad osobne potrošnje, dok su - uz stagnaciju državne potrošnje - investicije smanjene za 5.9%.

U uvjetima deprecijacije nominalnog tečaja kune u odnosu na USD za prosječno 11%, smanjenjem dolarske vrijednosti uvoza roba i usluga za 9.0% - ali i izvoza za 5.7% - smanjen je u 1999. godini i deficit u razmjeni roba i usluga s inozemstvom za 472 mil. USD (sa 2094 mil. u 1998. na 1622 mil. u 1999. godini) uz povećanje pokrivanja uvoza izvozom sa 80.4% na 83.3%. Međutim, istodobno je zbog povećanog odljeva dohotka i smanjenih neto transfera, pozitivni saldo tih transakcija platne bilance smanjen sa 544 mil. USD u 1998. na samo 154 mil. USD u 1999. godini, tako da je u 1999. godini - pri ukupno smanjenom obujmu platno bilančnih transakcija za 1.5 mlrd. USD (smanjenje ukupnog priljeva sa 9.9 na 9.2 mlrd. USD i ukupnog odljeva sa 11.4 na 10.6 mlrd. USD) - ostvaren tek neznatno niži deficit tekućih transakcija platne bilance nego u 1998. godini (1469 mil. USD prema 1550 mil. USD u 1998. godini), dok je zbog promjene relativnih cijena njegov udio u bruto domaćem proizvodu povećan sa 7.1 na 7.3%.

Tablica 1.
TEKUĆE TRANSAKCIJE PLATNE BILANCE

	Mil. USD		Struktura		Indeksi 1999/98.
	1998.	1999.	1998.	1999.	
PRILJEV					
Ukupno	9884.6	9177.8	86.45	86.21	92.8
Robe	4604.5	4371.2	40.27	41.06	94.9
Usluge	3964.1	3707.9	34.67	34.83	93.5
Dohoci	394.9	265.5	3.45	2.49	67.2
Transferi	921.1	833.2	8.06	7.83	90.5
ODLJEV					
Ukupno	11434.4	10646.3	100.00	100.00	93.1
Robe	8773.4	7671.8	76.73	72.06	87.4
Usluge	1889.3	2029.3	16.52	19.06	107.4
Dohoci	558.6	611.9	4.89	5.75	109.5
Transferi	213.1	333.3	1.86	3.13	156.4
SALDO					
Ukupno	-1549.8	-1468.5	-13.55	-13.79	94.8
Robe	-4168.9	-3300.6	-36.46	-31.00	79.2
Usluge	2074.8	1678.6	18.15	15.77	80.9
Dohoci	-163.7	-346.4	-1.43	-3.25	211.6
Transferi	708.0	499.9	6.19	4.70	70.6

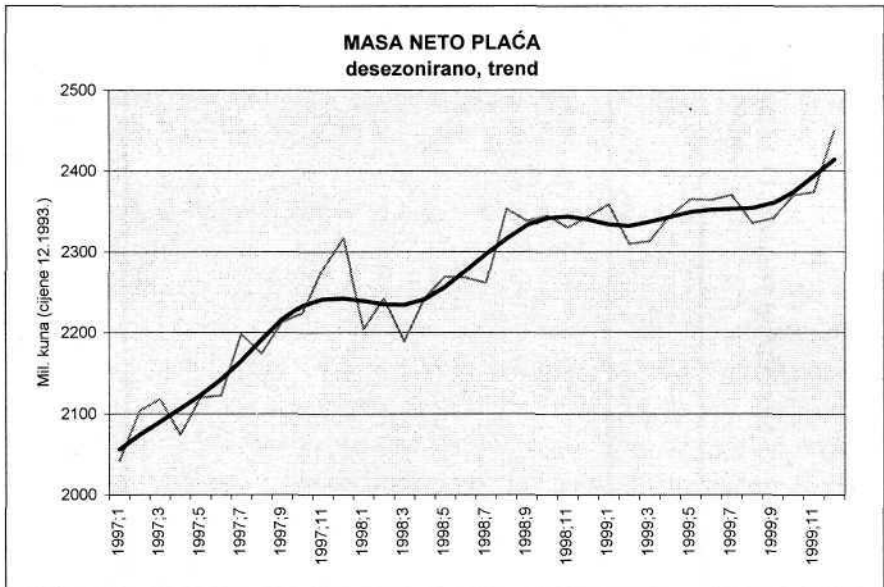
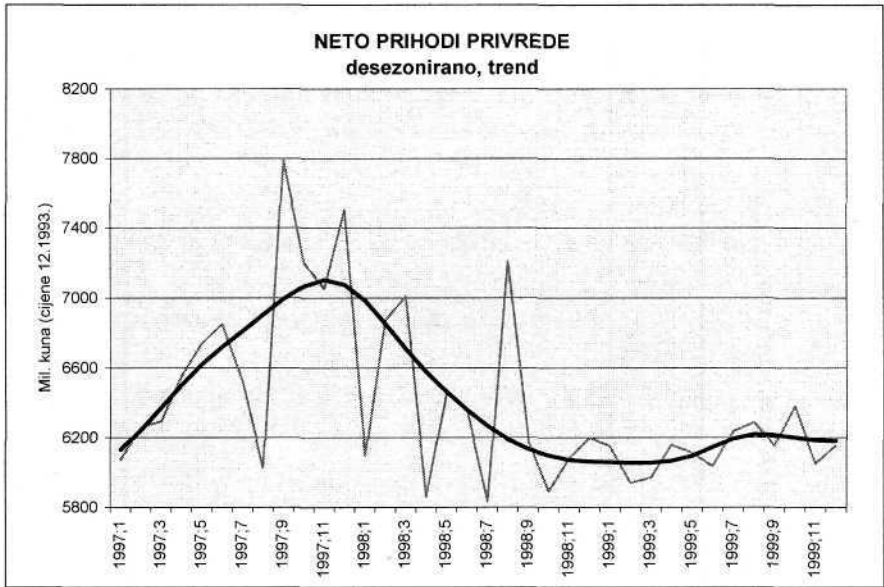
Pri takvim odnosima u sferi tekućih transakcija platne bilance, povećanih kreditnih obveza te intervencija centralne banke na deviznom tržištu u funkciji stabilizacije tečaja, a uz devizni priljev po osnovi izravnih i portfolio inozemnih ulaganja od 1.9 mlrd. USD, neto devizne rezerve centralne banke smanjene su tijekom 1999. godine za 130 mil. USD (kao i ukupno raspoloživa devizna sredstva u bankarskom sustavu), dok je inozemni dug povećan za oko 600 mil. USD i, nakon uključivanja obveza po osnovi deviznih depozita nerezidenata, iznosi krajem 1999. godine 9.7 mlrd. USD ili oko 48% bruto domaćeg proizvoda.

Smanjenje deviznih rezervi, uz povećanu sklonost poslovnih banaka plasiranju sredstava u blagajničke zapise centralne banke te uz niski monetarni multiplikator, rezultiralo je tijekom 1999. godine nominalnom

stagnacijom osnovnih agregata domaćeg novca, što je imalo za posljedicu povećanje brzine optjecaja novčane mase sa prosječnih 10.5 obrtaja u 1998. na 10.9 obrtaja u 1999. godini.

Pri takvim, relativno suženim, monetarnim okvirima, a uz 6.3 mlrd. kuna kapitalnih prihoda kojima je supstituiran nominalni pad tekućih prihoda za 4.7%, ukupni prihodi Državnog proračuna iznosili su u 1999. godini 46.4 mlrd. kuna ili za 5.8% nominalno više nego prethodne godine, čime je njihov udio u bruto domaćem proizvodu povećan sa 31.7% u 1998. na 32.3% u 1999. godini. Istodobno, ukupni rashodi iznosili su 48.9 mlrd. kuna i za 14.9% su bili nominalno veći nego u 1998. godini, povećavši svoj udio u bruto domaćem proizvodu sa 30.7% na 34.1%. U tome je 3.5 mlrd. kuna (2.4% bruto domaćeg proizvoda) bilo angažirano za otplatu anuiteta po osnovi javnog duga, što je za 12.7% više nego prethodne godine, dok su ostali rashodi povećani za 15.0%. U takvim uvjetima, ukupni prihodi konsolidirane središnje države iznosili su u 1999. godini 67.5 mlrd. kuna (47% bruto domaćeg proizvoda), a ukupni rashodi 70.3 mlrd. kuna, s deficitom (2.8 mlrd. kuna) na razini od 2% bruto domaćeg proizvoda. Za njegovo financiranje korištena su neto inozemna sredstva u iznosu od 4.6 mlrd. kuna, dok je domaće zaduženje smanjeno za 1.8 mlrd. kuna.

Restriktivni monetarni i ekspanzivni fiskalni okviri oštro su profilirali i ukupne financijske tokove u poslovnom sektoru. Bruto prihode privrede od realizacije roba i usluga nominalno su povećani u 1999. u odnosu na 1998. godinu za 4.9%, ali su materijalni troškovi istodobno povećani za 6.6%, tako da su neto prihodi nominalno povećani za samo 0.8%. Uz relativno stabilnu inflaciju od prosječno 0.4% mjesečno, ti su prihodi realno smanjeni u 1999. godini za 3.4%, koliko i ukupna privredna aktivnost mjerena fizičkim pokazateljima. Istodobno, u uvjetima suzdržane politike odobravanja kredita od strane poslovnih banaka, neto otplate kredita poslovnog sektora nominalno su povećane za 26.7%, vršeći pritisak na likvidnost u sferi ostalih rashoda. Posebno, plaća čija je neto masa zadržana u tom sektoru na nominalnoj razini iz 1998. godine.

Tablica 2.
NOVČANI PRIMICI I IZDACI PRAVNIH OSOBA (nominalno)
 siječanj-prosinac

	UKUPNO			PROIZVODNE DJELATNOSTI			FINANCIJSKE DJELATNOSTI			DRUŠTVENE DJELATNOSTI		
	Struktura	Indeks		Struktura	Indeks		Struktura	Indeks		Struktura	Indeks	
	1999.	1999/98.	1998.	1999.	1999/98.	1998.	1999.	1999/98.	1998.	1999.	1999/98.	1998.
1. PRIMICI IZ RED. DJ. stanovništvo	249,71	105,8	356,48	345,63	105,0	327,27	327,94	107,2	131,50	131,29	107,6	117,2
prav. osobe	50,01	102,8	84,74	84,95	101,5	82,67	75,77	117,2	10,66	11,29	101,5	117,2
2. MATERIJALNI TROŠKOVI	199,70	106,6	271,74	260,68	106,1	244,60	252,17	104,2	120,85	120,00	108,2	104,2
3. NETO PRIMICI	149,71	106,5	256,48	245,63	106,3	227,27	227,94	107,1	31,50	31,29	108,2	107,1
4. POREZI	100,00	104,7	100,00	100,00	101,8	100,00	100,00	107,5	100,00	100,00	107,5	107,5
dohot.	68,40	102,1	40,69	43,36	95,5	48,63	53,09	98,4	99,03	101,03	105,3	98,4
promet	58,05	103,1	21,08	22,70	94,5	36,93	40,47	98,1	98,29	100,16	105,4	98,1
5. KREDITI	10,34	96,6	19,61	20,66	96,6	11,70	12,61	99,7	0,73	0,87	91,2	99,7
primljeni	6,51	134,8	6,80	4,78	144,8	5,02	7,96	67,8	6,40	5,00	137,4	67,8
otplate	3,43	65,5	5,32	7,85	69,1	7,72	16,71	49,7	0,99	1,58	66,8	49,7
6. KAMATE	9,94	98,7	12,12	12,63	97,7	12,74	24,67	55,5	7,38	6,58	120,5	55,5
7. STANOVNIŠTVO	2,52	88,2	4,01	4,80	85,0	5,38	6,03	95,8	0,65	0,67	105,1	95,8
plaće	34,48	110,6	30,23	31,10	98,9	52,28	46,10	121,8	36,65	32,49	121,2	121,8
ostalo	19,11	107,8	20,77	20,89	101,2	32,17	30,51	113,3	15,83	14,61	116,4	113,3
8. PLASMANI SR.	15,37	114,4	9,45	10,21	94,2	20,11	15,60	138,6	20,82	17,88	125,1	138,6
9. OSTALO	0,87	70,3	1,25	0,84	152,2	6,68	16,91	42,4	-0,22	-0,11	223,8	42,4
10. ŽIRO-RAČUN	-12,67	121,2	16,80	16,32	104,8	-15,67	-24,58	68,5	-42,33	-38,60	117,8	68,5
	0,76	652,5	1,47	-0,43	-416,0	4,36	13,57	41,1	-0,39	-0,58	72,4	41,1

Za razliku od toga, masa isplaćenih neto plaća i ostalih osobnih primanja povećana je u javnom sektoru za nominalno 21.2%, a u sektoru financijskog posredništva za 21.8%, tako da je ukupna masa neto plaća i ostalih osobnih primanja povećana u 1999. godini za 10.6% nominalno, ili za 6.1% realno, realocirajući ograničena financijska sredstva u sferu osobne potrošnje. Te su isplate posebno intenzivirane krajem 1999. godine, podižući razinu agregatne potražnje na domaćem tržištu, ali prenoseći i povećane financijske probleme u 2000. godinu.

Prijenos povećane razine potražnje iz 1999. u 2000. godinu prvenstveno rezultira nastavkom tendencije smanjuja zaliha gotovih proizvoda u industriji po stopi od 0.4% mjesečno, tako da je njihova razina u veljači 2000. godine za 5% niža nego na početku prethodne godine i za 5.2% sezonalizirano niža od prosječne u toj godini. To se postupno prenosi i na kretanje proizvodnje koja raste u prvom tromjesečju ove godine po stopi od 0.3% mjesečno, kad je njezina prosječna sezonalizirana razina za 0.6% viša od prošlogodišnje i (uz značajne tekuće i međugodišnje oscilacije uzrokovane različitim kalendarskim komponentama i depresiranošću baznih veličina s početka 1999. godine) za 3.7% viša nego u istom razdoblju prošle godine.

Istodobno međutim, porast cijene nafte i aprecijacija tečaja USD rezultirali su u prvom tromjesečju agregatnim povećanjem proizvođačkih cijena u industriji, za 4.1%, čime je njihova razina u ožujku ove godine za 10.2% viša nego godinu dana ranije. To nije do sada imalo izrazitije multiplikativne efekte na ukupne cijene finalnih proizvoda u maloprodaji, ali su one ipak povećane u prvom tromjesečju za 1.9% i u ožujku ove godine su za 5.1% više u odnosu na isti mjesec prošle godine, vršeći pritisak na ionako zaoštrene odnose u financijskoj i monetarnoj sferi nacionalne ekonomije.

Tablica 3.
OSNOVNI EKONOMSKI POKAZATELJI

	1996.	1997.	1998.	1999.	2000. 1-3	2000. prog.
Stope realnih međugodišnjih promjena						
Bruto domaći proizvod	5.9	6.8	2.5	-0.3	...	2.5
Industrijska proizvodnja	3.1	6.8	3.7	-1.4	3.7	2.2
Građevinarstvo	9.0	16.6	0.7	-7.7	...	-3.0
Turizam (noćenja)	66.5	41.3	3.2	-15.1	-1.5*	12.5
Trgovina na malo (promet)	3.4	14.9	-0.4	-4.8	4.5*	3.6
Izvoz roba (USD)	-2.6	-7.6	8.9	-5.8	m	3.0
Izvoz roba i usluga (USD)	10.7	4.8	4.2	-5.7	...	5.2
Uvoz roba (USD)	3.7	16.9	-7.9	-7.2	m	2.5
Uvoz roba i usluga (USD)	6.9	14.7	-6.6	-9.0	...	2.7
Neto novčani primici privrede	7.0	13.7	-6.0	-3.4	...	2.6
Masa neto plaća	4.1	12.3	5.3	3.4	...	3.5
Prihodi Državnog proračuna	8.3	4.2	22.4	1.1	41.6**	-3.7
Devizne rezerve, neto (USD, pros.)	19.7	12.1	7.8	-14.9	3.4**	14.3
Raspoloživa deviz. sredstva (USD, prosjek)	41.1	14.7	6.2	-11.3	6.4**	11.3
Primarni novac (prosjek)	26.0	20.0	1.9	-5.8	-4.5**	4.6
Novčana masa (prosjek)	20.4	23.0	1.8	-4.5	-4.5**	4.3
Ukupna likvidna sredstva (prosjek)	42.5	39.1	14.5	-2.1	-6.1**	1.1
Cijene na malo (prosjek)	3.5	3.6	5.7	4.2	4.8	5.4
Tečaj USD (prosjek)	1.1	9.9	-2.6	8.1	11.2	5.5
Tečaj DEM (prosjek)	-4.5	-5.0	-3.5	2.6	-2.3*	-3.0
Nominalni pokazatelji						
Bruto domaći proizvod (mil. USD)	19872	20109	21752	20176	...	19500
Izvoz roba (mil. USD)	4512	4171	4541	4280	208m*	4410
Uvoz roba (mil. USD)	7788	9104	8383	7777	349m*	7970
Izvoz roba i usluga (mil. USD)	7843	8221	8569	8079	...	8500
Uvoz roba i usluga (mil. USD)	9953	11415	10663	9701	...	9960
Saldo tekućih transakcija (mil. USD)	-1148	-2343	-1550	-1469	...	-1340
Raspoloživa dev. sredstva (mil.USD, kraj razd.)	4306	4872	4765	4634	4470**	4900
Inozemni dug (mil. USD, kraj razdoblja)	4808	6662	8489	9700m	...	10100
Saldo konsolidir. proračuna (postotak od BDP)	-0.4	-1.3	0.7	-2.0	...	-1.0
Kamatna stopa (prosječna, godišnja)	2.5	15.5	15.8	14.9	13.5**	12.0
Tečaj DEM (kraj razdoblja)	3.56	3.51	3.74	3.93	3.95	4.00
Tečaj USD (kraj razdoblja)	5.54	6.30	6.25	7.65	8.08	8.00
Stopa nezaposlenosti (pros.)	16.4	17.5	17.6	19.4	21.5**	22.0

* siječanj

** siječanj-veljača

m - promijenjena metodologija

Izvor: Publikacije Državnog zavoda za statistiku (bruto domaći proizvod, industrija, građevinarstvo, trgovina na malo, turizam, robna razmjena, zaposlenost, cijene), Hrvatske narodne banke (monetarni agregati, platna bilanca, inozemni dug, devizne rezerve, kamatne stope, tečaj), Zavoda za platni promet (primici privrede, neto plaće) i Ministarstva financija RH (konsolidirani proračun središnje države).

Napomena: Stope realnih međugodišnjih promjena monetarnih i financijskih agregata izraženih u kunama izračunate su korištenjem indeksa cijena na malo kao općeg deflatora.

Unatoč navedenim problemima, kao i činjenici da (prema korigiranim podacima) u 2000. godini dospijevaju na naplatu anuiteti inozemnog duga u iznosu od čak 1960 mil. USD, hrvatska ekonomija i dalje ima izgleda da u ovoj godini ostvari umjereni rast bruto domaćeg proizvoda (oko 2.5%), uz tolerantnu inflaciju (oko 5.5%) i zadržavanje stabilnosti tečaja. Pored očekivanog povećanja izvoza usluga za oko 8% te potencijalnih efekata povećanog otvaranja tržišta EU za robni izvoz, u tom bi smjeru trebali djelovati i povećani prihodi od privatizacije poduzeća i banaka, odobreni transferi inozemnih sredstava te ukupno povoljniji položaj na međunarodnim financijskim tržištima, uz povećani nastup na tim tržištima i privatnog sektora.

Uz takve pretpostavke, ukupan izvoz roba i usluga (iskazan po dosadašnjoj metodologiji) mogao bi u 2000. godini porasti za oko 5%, determinirajući takav rast i ukupnog deviznog priljeva po osnovi tekućih transakcija platne bilance, što bi - uz rast ukupnog deviznog odljeva od oko 3% - omogućilo smanjenje deficita tekućih transakcija platne bilance

za oko 130 mil. USD i povećanje ukupno raspoloživih deviznih sredstava u bankarskom sustavu za oko 300 mil. USD.

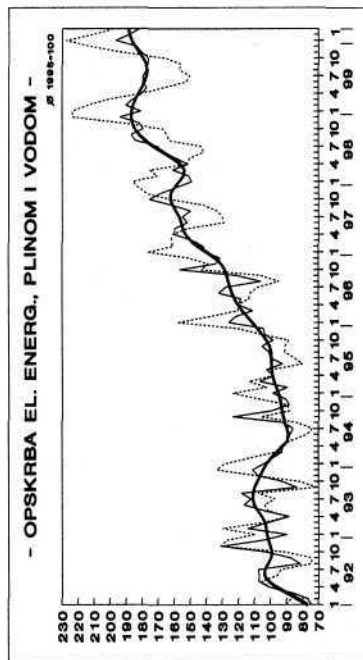
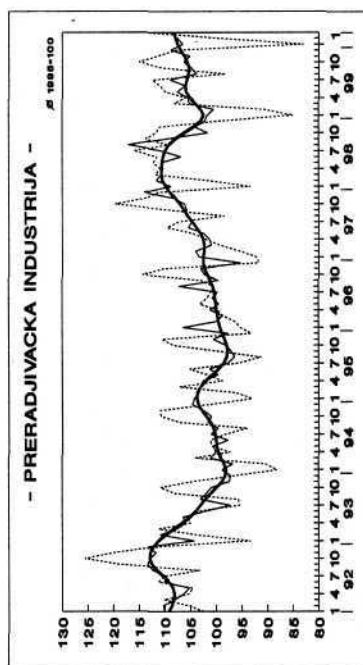
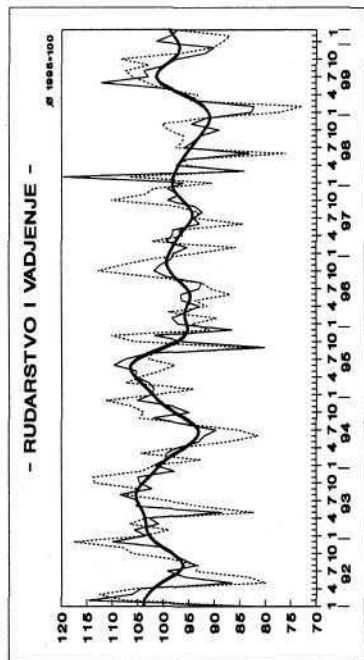
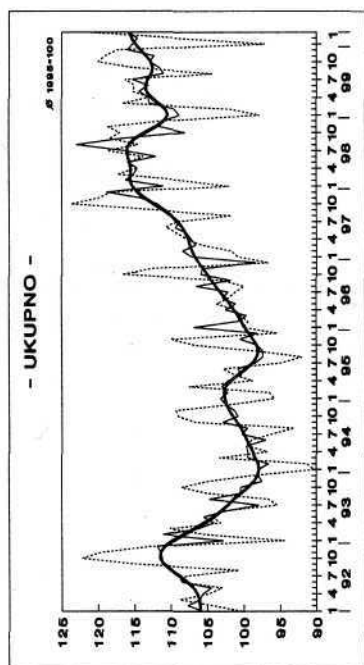
Temeljem toga, a u uvjetima smanjene stope obvezne rezerve, osnovni monetarni agregati mogli bi u 2000. godini biti u prosjeku za oko 4.5% viši nego u 1999. godini, odražavajući se i na smanjenje prosječne aktivne kamatne stope poslovnih banaka za oko 3 postotna poena. Sukladno predviđanjima, ukupni prihodi Državnog proračuna mogli bi iznositi oko 47 mlrd. kuna, uz njegov deficit na razini od 0.8% bruto domaćeg proizvoda.

Međutim, sve to ipak neće biti dostatno da već u 2000. godini rezultira osjetnijim poboljšanjem ukupne ekonomske i socijalne situacije, posebno u kontekstu i dalje rastuće nezaposlenosti. Za to, ne samo da je potrebno duže vrijeme, već i radikalnije mjere ekonomske politike.

Tablica 4.
DRŽAVNI PRORAČUN

	Mil. kuna		Struktura		Indeksi 2000/99.
	1999.	2000.	1999.	2000.	
UKUPNI PRIHODI	46355.5	47030.1	94.84	97.37	101.5
1. Porezni prihodi	40044.6	36619.8	81.93	75.82	91.4
- na dohodak i dobit	6937.1	5383.7	14.19	11.15	77.6
- na potrošnju	26229.2	27113.4	53.66	56.14	103.4
- na međunarod. trgovinu	4437.3	3859.1	9.08	7.99	87.0
- ostali	2441.0	263.6	4.99	0.55	10.8
2. Neporezni prihodi	1727.0	1943.7	3.53	4.02	112.5
3. Prihodi od kapitala	6310.9	8466.6	12.91	17.53	134.2
UKUPNI RASHODI	48878.8	48300.0	100.00	100.00	98.8
1. Tekući rashodi	38476.1	42442.5	78.72	87.87	110.3
2. Kapitalni rashodi	8903.5	5267.7	18.22	10.91	59.2
3. Posudbe - otplate	1499.2	589.8	3.07	1.22	39.3
SALDO (P-R)	-2523.3	-1269.9	-5.16	-2.63	50.3
1. Strano financiranje	-4615.1	-4171.1	-9.44	-8.64	90.4
2. Domaće financiranje	2091.8	2901.2	4.28	6.01	138.7

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA

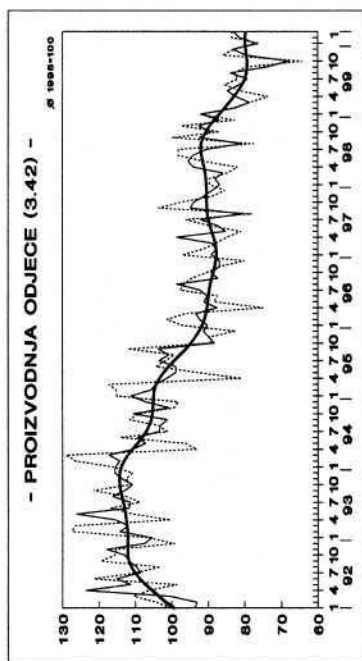
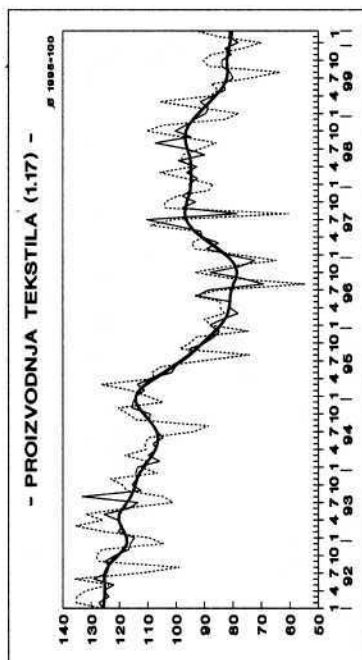
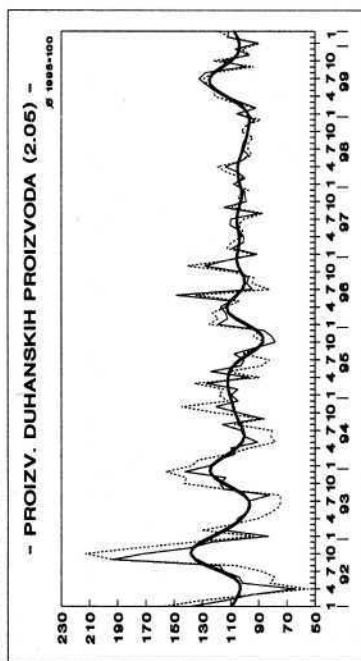
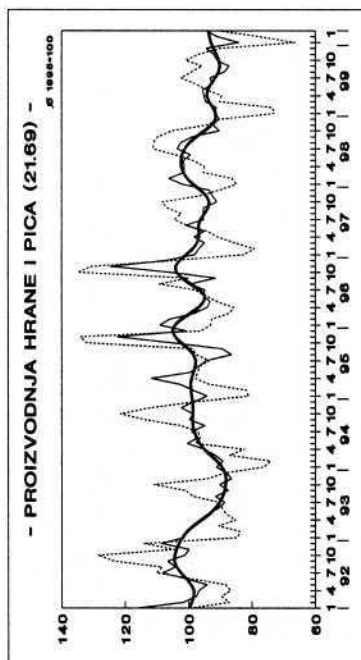

..... ORIGINALNI PODACI

— DESEZONIRANO

—— TREND-CIKLUS

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA

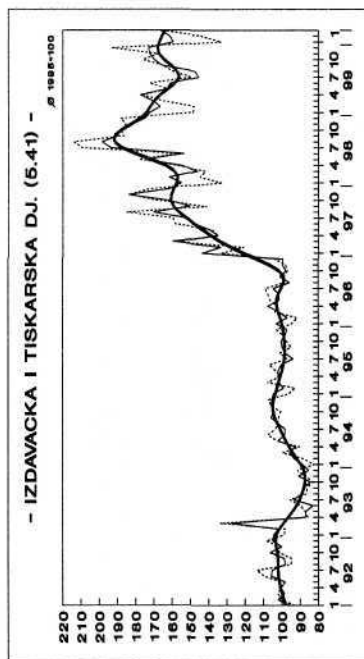
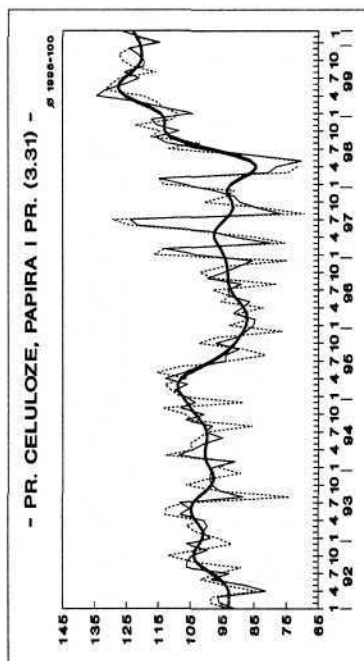
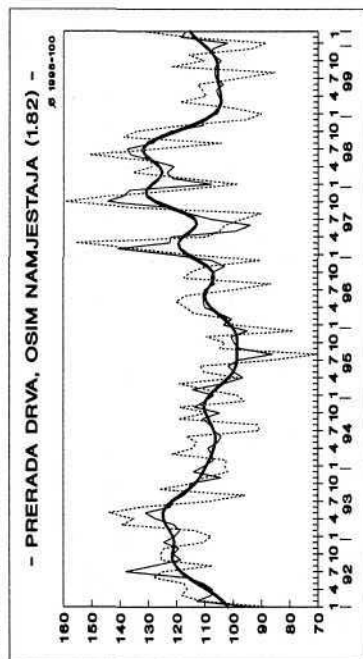
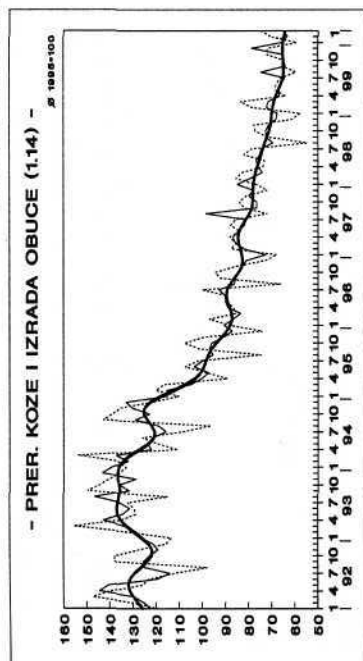

..... ORIGINALNI PODACI

— DESEZONIRANO

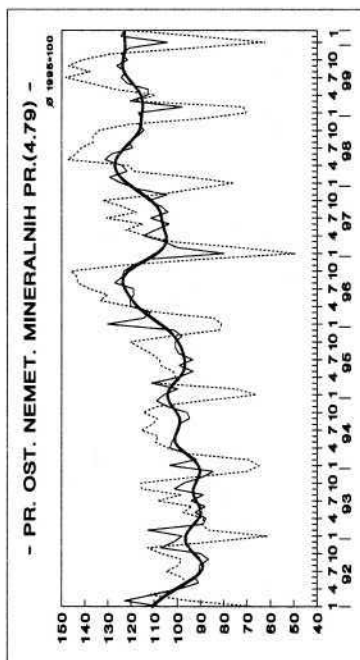
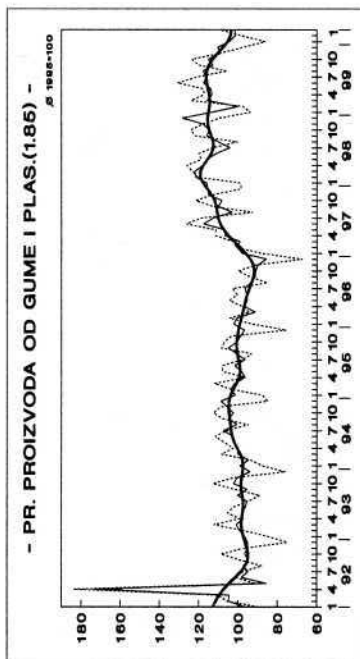
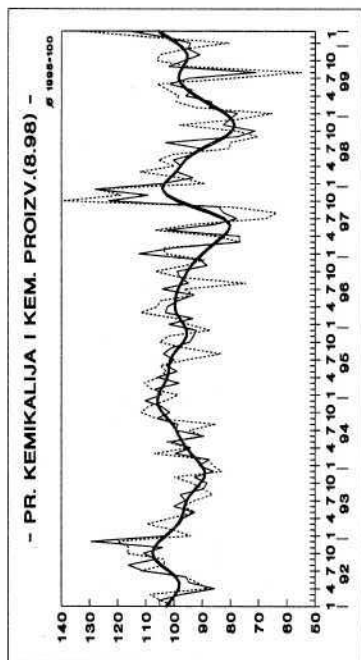
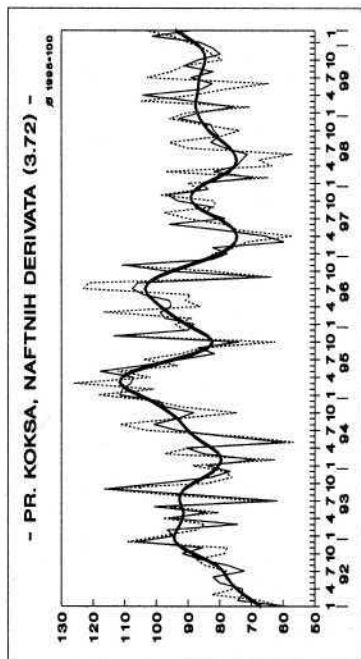
—— TREND-CIKLUS

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA

..... ORIGINALNI PODACI — DESEZONIRANO — TREND-CIKLUS

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA

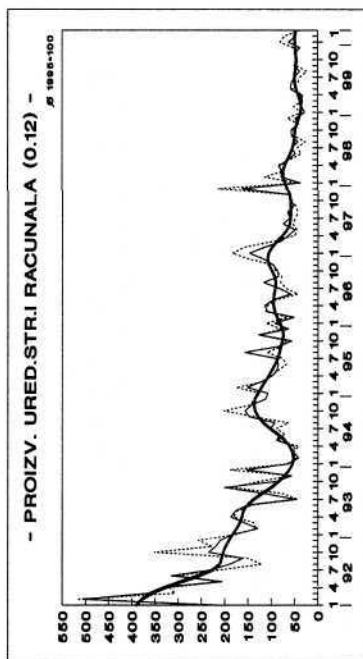
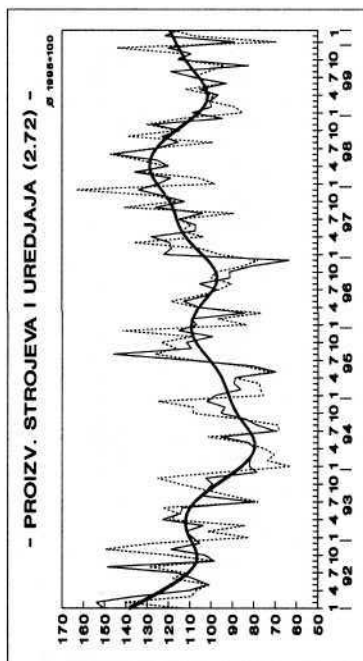
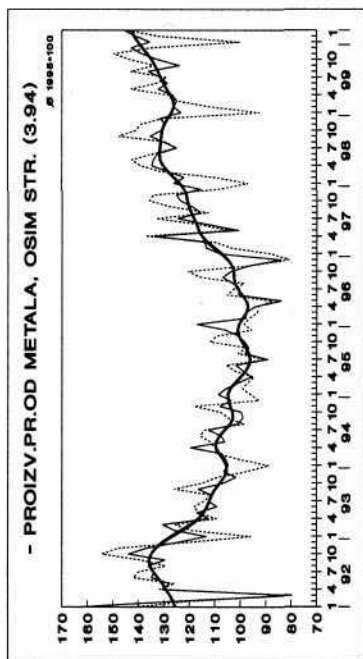
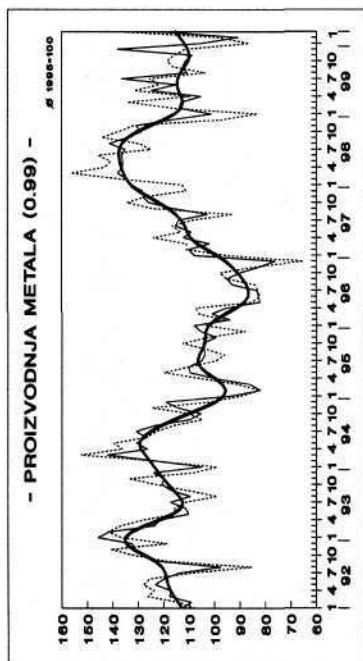

..... ORIGINALNI PODACI

—— DESEZONIRANO

—— TREND-CIKLUS

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA

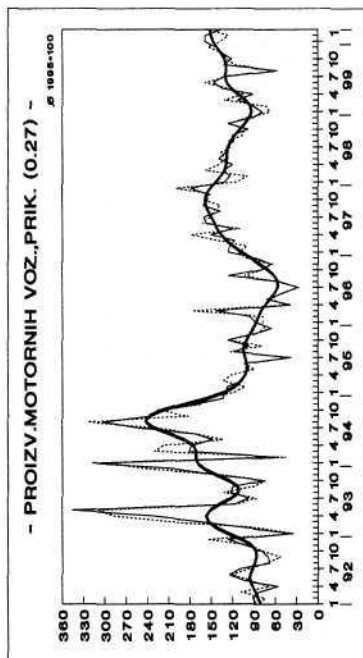
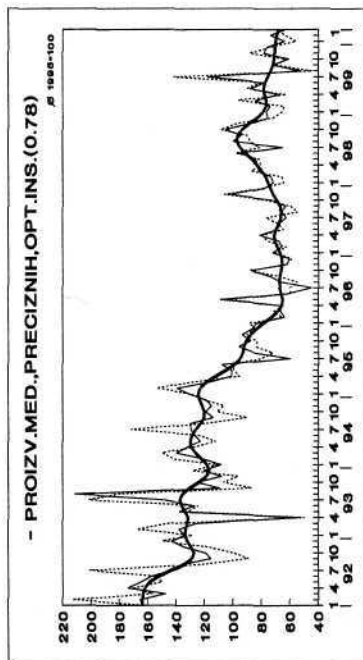
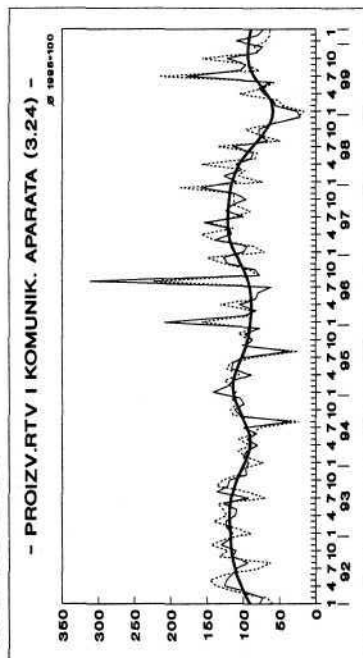
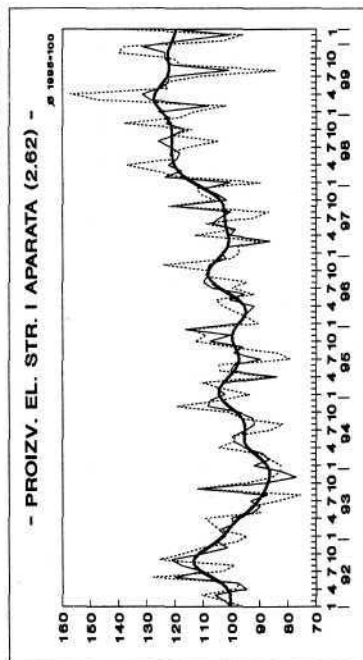

..... ORIGINALNI PODACI

----- DESEZONIRANO

——— TREND-CIKLUS

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA

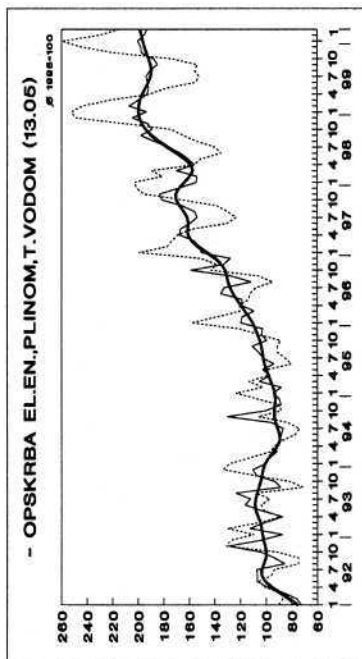
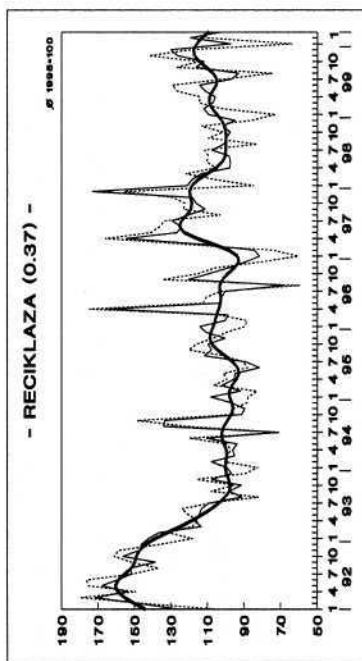
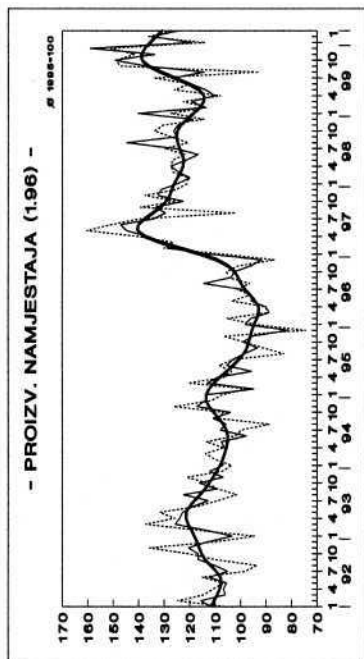
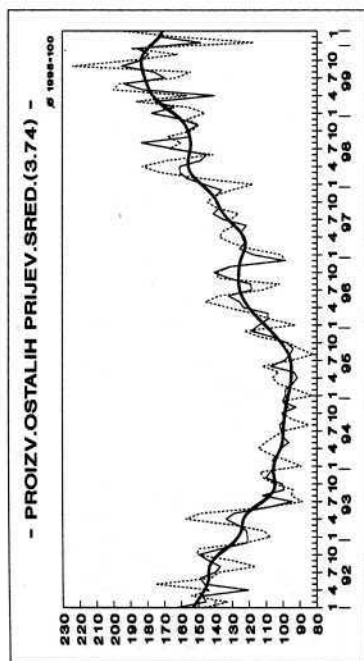

..... ORIGINALNI PODACI

----- DESEZONIRANO

——— TREND-CIKLUS

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA

..... ORIGINALNI PODACI

- DESEZONIRANO

- TREND-CIKLUS